

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΜΗ ΜΕΛΩΝ

ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ. — Ἐξακρίβωσις τοῦ φύλου ἐκ τοῦ μυελικοῦ δείκτου τῶν μακρῶν ὀστῶν. (Πειραματικὴ διερεύνησις), ὥπος Ἐμμαν. Κ. Ἡλιάκη καὶ Προδρόμου Ἰορδανίδη*. Ἀνεκοινώθη ὑπὸ τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Κωνστ. Χωρέμη.

Ἡ Ἱατροδικαστικὴ ἐπιστήμη, ἔχουσα ἀποκλειστικὸν σκοπὸν τὴν ἔξυπηρέτησιν τῆς Δικαιοσύνης, εἴναι ἀνάγκη νὰ χρησιμοποιῇ διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν ἑκάστοτε προκυπτόντων πολυπλόκων ζητημάτων ἔξηκριβωμένας ἐπιστημονικὰς γνώσεις καὶ ἀσφαλεῖς μεθόδους ἔρευνης, ὡστε τὰ Ἱατροδικαστικὰ συμπεράσματα εἰς ἃ αὔτη θὰ καταλήξῃ νὰ εἴναι ἀνατίλεκτα καὶ μάλιστα ἐὰν ληφθῇ ὑπὸ ὅψιν ἡ μεγίστη σημασία αὐτῶν ἐν τῇ ἀπονομῇ τοῦ δικαίου. Καὶ εἴναι ὄντως ποικίλα καὶ πολύπλοκα τὰ προκύπτοντα ἐπὶ ἑκάστης περιπτώσεως Ἱατροδικαστικὰ ζητήματα. Οὕτως ἐπὶ ἀνευρέσεως ἀνθρωπίνων ὀστῶν σπουδαίαν σημασίαν κέκτηται μεταξὺ τῶν ἄλλων ζητημάτων, ἀτιναχρήζουν ἐπιλύσεως, καὶ ἡ ἔξακρίβωσις τοῦ φύλου τοῦ ἀτόμου εἰς ὃ ἀνήκειν ὁ ἀνευρεθεὶς σκελετός.

Ἡ ἔξακρίβωσις τοῦ φύλου ἐκ τοῦ σκελετοῦ δὲν εἴναι πάντοτε εὐχερής, καθίσταται δὲ δυσχερεστέρα εἰς ἃς περιπτώσεις τὰ ἀνευρεθέντα ὀστᾶ εἴναι ἔξι ἔκεινων, ἀτιναχρήζουν σαφῆ ἀνατομικὰ γνωρίσματα ἢ οὐδὲν ἀπολύτως μορφολογικὸν γνώρισμα διακρίσεως τοῦ φύλου, ὡς τοῦτο συμβαίνει ἐπὶ ἀνευρέσεως μακρῶν ὀστῶν· διότι, ὡς εἴναι φυσικόν, ἐπὶ διλοκήρου σκελετοῦ ἢ ὅπωσδήποτε βασικῶν ὀστῶν, ὡς π.χ. τοῦ αρανίου ἢ καὶ τῶν ὀστῶν τῆς λεκάνης, ἡ ἔξακρίβωσις τοῦ φύλου ἐπιτυγχάνεται σχετικῶς εὐχερέστερον.

Αἱ δυσκολίαι τῆς ἔξακριβώσεως τοῦ φύλου ἐκ τοῦ σκελετοῦ δημιουργοῦν εἰς τοὺς ἀσχολουμένους μὲ τὴν Ἱατροδικαστικὴν ἐν πρόβλημα λίαν δυσχερὲς καὶ δυσεπίλυτον, ὅπερ καθίστατο ἀκόμη δυσχερέστερον, ὡς ἥδη ἀνεγράφη, εἰς ἃς περιπτώσεις τὰ ἀνευρεθέντα ὀστᾶ, ὡς π.χ. τὸ βραχιόνιον, ἡ κερκίς, ἡ ὀλένη, τὸ μηριαῖον, ἡ ανήμη καὶ ἡ περόνη ἢ ἔντα μόνον ἔξι αὐτῶν, ἥσαν μακρὰ καὶ ἀνήκον μάλιστα εἰς περισσότερα τοῦ ἐνός ἀτομα, ὡς εἴχομεν διαπιστώσει τοῦτο ἐπὶ ἀναλόγων περιπτώσεων.

Ἄπο μακροῦ ἥδη χρόνου οἱ διάφοροι ἀνατόμοι, περιγράφοντες τὴν μορφολογίαν καὶ τὴν ἐσωτερικὴν δομὴν τῶν μακρῶν ὀστῶν, ἔδιδον περιγραφικάς, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, πληροφορίας περὶ αὐτῶν καὶ τοῦ μυελικοῦ αὐλοῦ.

Ἐχοντες ὑπὸ ὅψιν τὰς παρουσιαζομένας δυσχερείας ταύτας ἐπὶ ἀναλόγων περιπτώσεων, προέβημεν εἰς τὴν διερεύνησιν τοῦ ὅλου θέματος, μὲ κύριον σκοπὸν τὴν ἀ-

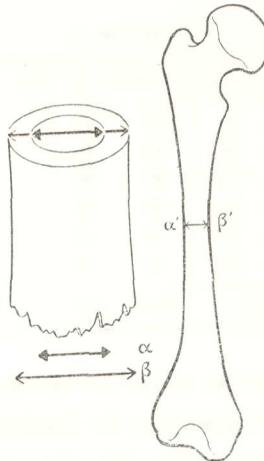
* EMM. K. ELIAKIS and PRODR. J. IORDANIDIS, The determination of the individual sex studying the medullary of the long bones.

ναζήτησιν εἰδικῶν γνωρισμάτων, εἰς ἀ στηριζόμενοι θά ἥτο δυνατὸν νὰ καθορίσωμεν ἀκριβῶς τὸ φῦλον ἐκ τῆς ἔξετάσεως τῶν μακρῶν ὄστῶν.

Ἄρχικὸς σκοπὸς τῆς παρούσης ἐργασίας ὑπῆρξεν ἡ ἀνεύρεσις τῆς τιμῆς τοῦ μυελικοῦ δείκτου ἐκάστου ἐκ τῶν μακρῶν ὄστῶν κεχωρισμένως, διότι τὰ περὶ αὐτοῦ ἀναγραφόμενα εἰς τὴν προστὴν εἰς ἡμᾶς διεθνῆ βιβλιογραφίαν εἴναι ἀφ' ἐνὸς μὲν ἐλάχιστα, ἀφ' ἑτέρου δέ, δπερ καὶ τὸ σπουδαιότερον, ἀναφέρονται εἰς τὴν ἀναγραφὴν ἐνιαίας τιμῆς διὰ τὸν μυελικὸν δείκτην τῶν ἀνθρωπίνων ὄστῶν πρὸς διάκρισιν αὐτῶν ἐξ ὄστῶν προερχομένων ἐκ διαφόρων ζώων.

Συμφώνως πρὸς τὰ ἴσχύοντα σήμερον μυελικὸς δείκτης καλεῖται ὁ λόγος τῆς ἐλαχίστης διαμέτρου τοῦ μυελικοῦ αὐλοῦ πρὸς τὴν ἐλαχίστην τῆς διαφύσεως τῶν μακρῶν ὄστῶν, ἥτοι:

$$\text{M.D.} = \frac{\text{ἐλαχίστη διάμετρος μυελικοῦ αὐλοῦ}}{\text{ἐλαχίστη διάμετρος διαφύσεως}}$$

α = ἐλαχίστη διάμετρος μυελικοῦ αὐλοῦ

β = ἐλαχίστη διάμετρος διαφύσεως

$\alpha'\beta'$ = ἐλαχίστη περίμετρος μηριαίου ὄστον

Ο μυελικὸς δείκτης προσδιορίζεται διὰ τῆς μετρήσεως τῆς ἐλαχίστης διαμέτρου τῆς διαφύσεως ἐκάστου μακροῦ ὄστοῦ καὶ τῆς ἐλαχίστης διαμέτρου τοῦ μυελικοῦ αὐλοῦ, ἀφοῦ προηγουμένως καθορισθῇ ἡ ἐλαχίστη ἔξωτερικὴ περίμετρος τοῦ ὄστοῦ καὶ εἶτα γίνη διέκπεισις αὐτοῦ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο.

Ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὴν ἀνεύρεσιν ἀσφαλοῦς μεθόδου ἐξακριβώσεως ἐκ τῶν μακρῶν ὄστῶν τοῦ φύλου θανόντος τινός, ὡς ἐλέχθη ἥδη, ἐστράφημεν κατὰ τὴν πρόοδον

τῆς πειραματικῆς διερευνήσεως τοῦ ὄλου θέματος, τῇ ὑποδείξει τοῦ σεβαστοῦ Καθηγητοῦ καὶ Διδασκάλου ἡμῶν Κ. Ἐμμ. Ἡλιάκη, καὶ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἐνδεχομένης δυνατότητος καθορισμοῦ τοῦ φύλου τῇ βοηθείᾳ τοῦ μυελικοῦ δείκτου.

ΥΛΙΚΟΝ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς ἔξακριβώσεως τοῦ φύλου ἐκ τοῦ μυελικοῦ δείκτου ἡτο ἀπαραίτητον νὰ ἔχωμεν εἰς τὴν διάθεσιν ἡμῶν σκελετοὺς γνωστοῦ φύλου καὶ γνωστῆς ἡλικίας. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἔχρησιμο ποιήσαμεν ὅστα προερχόμενα ἐκ τοῦ ὀστεοφυλακίου τοῦ Νεκροταφείου Βύρωνος, ἀτινα λίαν εὐγενῶς παρεχωρήθησαν ἡμῖν ὑπὸ τοῦ Ἐφόρου αὐτοῦ. Τὰ ὅστα ἀνηκον εἰς ἀτομα γνωστῆς ἡλικίας καὶ φύλου, ἐπὶ πλέον δὲ προήρχοντο ἔξ ἀτόμων θανόντων ἐντὸς τῆς τελευταίας δωδεκαετίας.

Ἐπελέγησαν ἐν συνόλῳ 220 πλήρεις σκελετοὶ κατανεμόμενοι κατ' ἀριθμόν, φύλον καὶ ἡλικίαν, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τὸν ὑπὸ ἀριθ. I πίνακα.

ΠΙΝΑΞ I

Ομάδας ἡλικιῶν	Φύλον ♀	Αρ. σκελετῶν
25 — 34	15	30
35 — 44	20	40
45 — 54	25	50
55 — 64	20	40
65 — 74	15	30
75 — 84	15	30
Σύνολον	110	220

Ἡ ἐπιλογὴ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὅστῶν ἐκ τῶν δύο φύλων ὡς καὶ τῆς ἡλικίας ἐγένετο κατὰ τοιούτον τρόπον, ὥστε αὕτη νὰ ἀκολουθῇ τὴν καμπύλην τῶν φυσικῶν κατανομῶν τῶν Gauss - Laplace.

Ἐκ τῶν ἐπιλεγέντων σκελετῶν ἐμελετήθησαν ἔξ ἐνὸς ἐκάστου τὰ μακρὰ ὅστα, δηλονότι τὸ βραχιόνιον, ἡ κερκίς, ἡ ὡλένη, τὸ μηριαῖον, ἡ περόνη καὶ ἡ κνήμη.

Μετὰ τὴν προκαταρκτικὴν ἔργασίαν τοῦ καθαρισμοῦ τῶν ὅστῶν ἐτμήθησαν ταῦτα διὰ πρίονος εἰς τὰς διὰ διαστημομέτρου προκαθορισθείσας καὶ δι' εἰδικῆς μελάνης σημειωθείσας θέσεις.

Αἱ μετρήσεις ἐγένοντο τῇ βοηθείᾳ διαστημομέτρου τύπου Gerhardtet μετὰ βερνιέρου σταθερᾶς 0,1 mm.

Αἱ καθ' ἔκαστα μετρήσεις ἀνεγράφησαν ἐπὶ ἰδίου δι' ἐν ἔκαστον σκελετὸν δελτίου καὶ κεχωρισμένως ἀνὰ ὅστον. Μετὰ τὸ πέρας τῶν μετρήσεων ὑπελογίσθη ἡ

τιμή τοῦ μυελικοῦ δείκτου ἐκάστου μακροῦ ὅστοῦ καὶ ἀκολούθως ἐγένετο γραφικὴ ἀναπαράστασις καὶ στατιστικὴ ἀξιολόγησις τῶν προκυψάντων εὑρημάτων διὰ τοῦ ὑπολογισμοῦ:

- α) τῆς μέσης τιμῆς (μ)
- β) τῆς σταθερᾶς ἀποκλίσεως (σ).
- γ) τῆς μέσης πλάνης ($\mu.\pi.$).
- δ) τῆς πιθανῆς πλάνης ($\pi.\pi.$).
- ε) τοῦ συντελεστοῦ κυμάνσεως ($\Sigma. \kappa\mu.$)
- στ) τοῦ στατιστικοῦ κριτηρίου t τοῦ Student

Αἱ ἀναγραφεῖσαι τιμαὶ ὑπελογίσθησαν διὰ τῶν κάτωθι τύπων:

$$\alpha) \mu = \mu' + \frac{(\Sigma \eta \chi_1)}{\eta} \cdot y$$

$$\beta) \sigma = \sqrt{\frac{y^2}{\eta - 1} \left(\Sigma \eta \chi_1^2 - \frac{(\Sigma \eta \chi_1)^2}{\eta} \right)}$$

$$\gamma) \mu.\pi = \frac{\sigma}{\sqrt{\eta}}$$

$$\delta) \pi.\pi = \frac{\sigma}{\sqrt{\eta}} \cdot 0,6745$$

$$\varepsilon) \Sigma \kappa \mu = \frac{\sigma \cdot 100}{\mu}$$

$$\sigma_{st}) t = \frac{|\mu_1 - \mu_2|}{\sqrt{\frac{\sigma_\alpha^2}{\eta_\alpha} + \frac{\sigma_\beta^2}{\eta_\beta}}}$$

"Ενθα:

μ' αὐθαιρέτως ληφθεῖσα τιμή, ἐκλεγομένη κατὰ κανόνα ἐκεῖ ὅπου ἀντιστοιχεῖ ἡ μεγαλυτέρα κατανομὴ τῶν περιληπτικῶν ἀντικειμένων.

Σηχι ἀλγεβρικὸν ἀθροισμα τῶν ἐπὶ μέρους γινομένων, ἀτινα προκύπτουν ἐκ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν ἐπὶ μέρους κατανομῶν ἐπὶ τὰς ἀποστάσεις τῶν καθ' ἔκαστα ὄμάδων τοῦ μυελικοῦ δείκτου ἐκ τῆς κατὰ βούλησιν ἐνάρξεως τῆς αὐθαιρέτου κλίμακος.

Τὸ ἀπόστασις μεταξὺ δύο διαδοχικῶν ὄμάδων τοῦ μυελικοῦ δείκτου.

η ἀριθμὸς παρατηρήσεων.

Σηχι² ἀλγεβρικὸν ἀθροισμα τῶν ἐπὶ μέρους γινομένων, ἀτινα προκύπτουν ἐκ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν ἐπὶ μέρους κατανομῶν ἐπὶ τὰς ὑψηλείσας εἰς τὸ τετράγωνον ἀποστάσεις τῶν καθ' ἔκαστα ὄμάδων τοῦ μυελικοῦ δείκτου, ἐκ τῆς κατὰ βούλησιν ἐνάρξεως τῆς αὐθαιρέτου κλίμακος.

0,6745 σταθερὸς συντελεστῆς.

τ παριστά την διαφορὰν δύο παρατηρηθεισῶν ἢ ὑπολογισθεισῶν μέσων τιμῶν, διατεθεῖσαν διὰ τῆς μέσης αὐτῶν πλάνης, ἡτις μέση πλάνη τῆς διαφορᾶς, συμφώνως πρὸς σχετικὸν στοιχειῶδες στατιστικὸν θεώρημα, ισοῦται πρὸς τὴν τετραγωνικὴν ρίζαν τοῦ ἀθροίσματος τῶν τετραγώνων τῶν σταθερῶν ἀποκλίσεων τῶν μέσων τιμῶν μεταξὺ τῶν δύοιων εὑρέθη ἢ διαφορά.

ΕΞΕΤΑΣΙΣ ΒΡΑΧΙΟΝΙΩΝ ΟΣΤΩΝ ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Ἐξ ἑκατέρου φύλου ἐξητάσθησαν 110 βραχιόνια δστὰ προερχόμενα ἐξ ἀτόμων διαφόρου ἡλικίας, ἐκ δὲ τῆς ἐξετάσεως ταύτης ἀνευρέθησαν αἱ κάτωθι ἐν τῷ πίνακι II ἀναγραφόμεναι τιμαὶ.

ΠΙΝΑΞ II

Μυελικὸς δείκτης βραχιονίου

Τιμαὶ X	Ἄρρενα				Θῆλεα			
	η	$\chi_1 = \frac{x-0,540}{0,40}$	$\eta \cdot \chi_1$	$\eta \cdot \chi_1^2$	η	$\chi_1 = \frac{x-0,62}{0,40}$	$\eta \cdot \chi_1$	$\eta \cdot \chi_1^2$
0,360—0,399	3	-4	-12	48				
0,400—0,439	6	-3	-18	54	9	-5	-45	225
0,440—0,479	6	-2	-12	24	7	-4	-28	112
0,480—0,519	13	-1	-13	13	5	-3	-15	45
0,520—0,559	27	0	0	0	10	-2	-20	40
0,560—0,599	17	1	17	17	16	-1	-16	16
0,600—0,639	19	2	38	76	12	0	0	0
0,640—0,679	12	3	36	108	19	1	19	19
0,680—0,719	7	4	28	112	14	2	28	56
0,720—0,759					7	3	21	63
0,760—0,799					11	4	44	176
Σύνολον	110		64	452	110		-12	752

$$\mu = 0,563 \pm 0,007 \quad \mu = 0,615 \pm 0,010$$

$$\sigma = 0,077 \quad \sigma = 0,104$$

$$\mu \cdot \pi = 0,007 \quad \mu \cdot \pi = 0,010$$

$$\pi \cdot \pi = 0,004 \quad \pi \cdot \pi = 0,006$$

$$\Sigma \kappa \mu = 13,67\% \quad \Sigma \kappa \mu = 16,91\%$$

$$t = 4,21$$

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΙΣ

Ἐκ τῆς στατιστικῆς ἀναλύσεως τῶν προκυψασῶν τιμῶν τοῦ μυελικοῦ δείκτου τοῦ βραχιονίου δστοῦ ἀμφοτέρων τῶν φύλων συνάγομεν :

α) "Οτι ό όριθμος των έξετασθέντων όστων ήτο στατιστικώς έπαρκής.

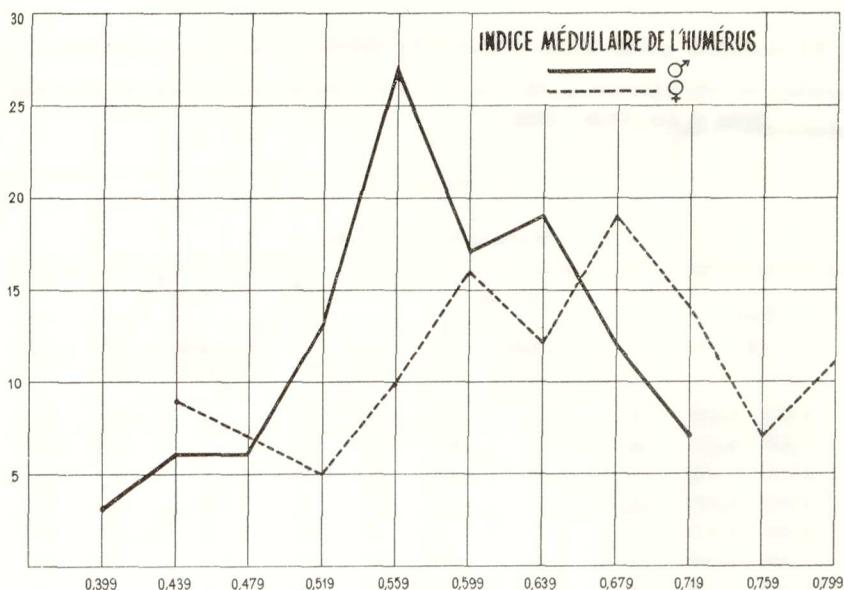
β) "Οτι αι άνευρεθείσαι τιμαὶ εἶναι ἀντιπροσωπευτικαὶ τοῦ συνόλου.

γ) "Οτι αι μεταξύ των δύο φύλων ίπάρχουσαι μετρικαὶ διαφοραὶ, οἵσον ὀφορᾶ εἰς τὸν μυελικὸν δείκτην τοῦ βραχιονίου, έλεγχθεῖσαι διὰ τοῦ κριτήρου τοῦ Student, εὑρέθησαν στατιστικῶς σημαντικαὶ εἰς τὰ ὄρια σημαντικότητος.

$$10^{-6} < P(4,55) < 10^{-5}$$

ἥτοι ἡ πιθανότης τοῦ «τυχαίου» συμβάματος εἶναι μικροτέρα τοῦ 1:100.000 καὶ μεγαλυτέρα τοῦ 1:1.000.000.

ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ

Ἐκ τῆς ἀναλύσεως τῆς γραφικῆς παραστάσεως τοῦ μυελικοῦ δείκτου τοῦ βραχιονίου δύτοι συνάγομεν:

α) "Οτι ἡ τὰ ὀρρενα παριστῶσα καμπύλη, οὖσα διφασική, διαγράφει πορείαν ἀνιοῦσαν μέχρι τοῦ πλαισίου τῶν τιμῶν 0,520 - 0,599, ἔχειθεν δέ, λαμβάνουσα τὴν πρώτην μεγίστην τιμὴν (24,54%), ἀκολουθεῖ φθίνουσαν πορείαν κατὰ τὸ μᾶλλον ἡ ἥττον ὁμαλήν, πλὴν τοῦ πλαισίου τῶν τιμῶν 0,600 - 0,639 ἐξ ὧν λαμβάνει τὴν δευτέραν μεγίστην τιμὴν (17,27%).

β) "Οτι ἡ ζώνη τῆς μεγίστης συχνότητος τῶν ὀρρένων εύρισκεται εἰς τὸ πλαίσιον τῶν τιμῶν 0,480 - 0,679 διὰ ποσοστοῦ 88,0%.

γ) "Οτι τὰ ὀρρενα παύουν ἀντιπροσωπεύμενα πέραν τῆς τιμῆς 0,719.

δ) "Οτι ή τὰ θήλεα παριστῶσα καμπύλη εἶναι ἐπίσης διφασική, τῆς πρώτης μεγίστης τιμῆς παρατηρουμένης εἰς τὸ πλαίσιον τῶν τιμῶν 0,560 - 0,599 (14,54%). καὶ τῆς ἔτερας καὶ τῆς σημαντικωτέρας, εἰς 0,640 - 0,679 (17,27%).

ε) "Οτι ή ζώνη μεγίστης συχνότητος τῶν θηλέων εὑρίσκεται εἰς τὸ πλαίσιον τῶν τιμῶν 0,520 - 0,719 διὰ ποσοστοῦ 64,54%.

στ) "Οτι εἰς τὸ πλαίσιον τῶν τιμῶν ἀπὸ τῆς ἐλαχίστης παρατηρηθείσης τιμῆς διὰ τοὺς ἀρρενας μέχρι καὶ τῆς τιμῆς 0,399 τὰ θήλεα δὲν ἔχουν ἀρχίσει ἀντιπροσωπευόμενα.

ζ) "Οτι ἀπὸ τῆς τιμῆς 0,720 καὶ ἐφεξῆς ἀπαντοῦν μόνον θήλεα.

ΕΞΕΤΑΣΙΣ ΟΣΤΩΝ ΤΗΣ ΚΕΡΚΙΔΟΣ ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Ἐξ ἑκατέρου φύλου ἐξητάσθησαν 110 κερκίδες, προερχόμεναι ἐξ ἀτόμων διαφόρου γηλικίας, ἐκ τῆς ἐξετάσεως δὲ ταύτης ἀνευρέθησαν αἱ κάτωθι ἐν τῷ πίνακi III ἀναγραφόμεναι τιμαί.

ΠΙΝΑΚΗ III

Μυελικὸς δείκτης κερκίδος

Τιμαὶ	Ἄρρενα				Θήλεα				
	X	η	$\chi_i = \frac{x-0,405}{0,30}$	$\eta \cdot \chi_1$	$\eta \cdot \chi_1^2$	η	$\chi_i = \frac{x-0,465}{0,30}$	$\eta \cdot \chi_1$	$\eta \cdot \chi_1^2$
0,270 - 0,299	13	-4	-52	208	2	-6	-12	72	
0,300 - 0,329	19	-3	-57	171	4	-5	-20	100	
0,330 - 0,359	12	-2	-24	48	7	-4	-28	112	
0,360 - 0,389	19	-1	-19	19	8	-3	-24	72	
0,390 - 0,419	10	0	0	0	13	-2	-26	52	
0,420 - 0,449	10	1	10	10	14	-1	-14	14	
0,450 - 0,479	8	2	16	32	18	0	0	0	
0,480 - 0,509	7	3	21	63	11	1	11	11	
0,510 - 0,539	5	4	20	80	9	2	18	36	
0,540 - 0,569	7	5	35	175	8	3	24	72	
0,570 - 0,599					10	4	40	160	
0,600 - 0,629					6	5	30	150	
Σύνολον	110		-52	806	110	-1	851		

$$\mu = 0,390 \pm 0,007$$

$$\mu = 0,464 \pm 0,008$$

$$\sigma = 0,078$$

$$\sigma = 0,087$$

$$\mu \cdot \pi = 0,007$$

$$\mu \cdot \pi = 0,008$$

$$\pi \cdot \pi = 0,004$$

$$\pi \cdot \pi = 0,005$$

$$\Sigma \kappa \mu = 20,0\%$$

$$\Sigma \kappa \mu = 18,10\%$$

$$t = 6,69$$

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΙΣ

Έκ της στατιστικής άναλύσεως τῶν προκυψασῶν τιμῶν τοῦ μυελικοῦ δείκτου τοῦ δύστοῦ τῆς κερκίδος ἀμφοτέρων τῶν φύλων συνάγομεν:

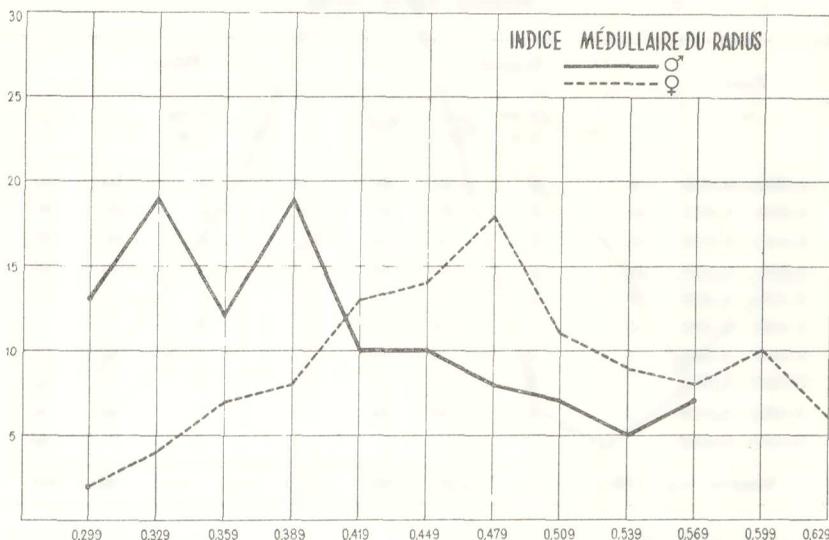
α) "Οτι τὸ ληφθὲν δεῖγμα ἡτο στατιστικῶς ἐπαρκές.

β) "Οτι αἱ εὑρεθεῖσαι τιμαὶ εἰναι ἀντιπροσωπευτικαὶ τοῦ συνόλου.

γ) "Οτι αἱ μεταξὺ τῶν δύο φύλων ὑπάρχουσαι μετρικαὶ διαφοραὶ ὅσον ἀφορᾶ εἰς τὸν μυελικὸν δείκτην τῆς κερκίδος, ἐλεγχθεῖσαι διὰ τοῦ κριτηρίου τοῦ Student, εὑρέθησαν στατιστικῶς σημαντικαὶ εἰς τὸ δύριον σημαντικότητος $P(6,69) < 10^{-9}$.

Ήτοι ἡ πιθανότης τοῦ «τυχαίου» συμβάματος εἰναι μικροτέρα τοῦ 1:1.000.000.000.

ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ

Έκ της άναλύσεως τῆς γραφικῆς παραστάσεως τοῦ μυελικοῦ δείκτου τῶν δύστων τῆς κερκίδος συνάγομεν :

α) "Οτι ἡ τὰ ἀρρενα παριστῶσα καμπύλη, οὕσα διφασική, ἐμφανίζει τὴν πρώτην μεγίστην τιμὴν 1σοϋψῶς πρὸς τὸ πλαίσιον τῶν τιμῶν 0,300 - 0,329 ($17,27\%$) καὶ τὴν ἔτεραν εἰς τὸ πλαίσιον τῶν τιμῶν 0,360 - 0,389 ($17,27\%$).

β) "Οτι ἡ ζώνη μεγίστης συχνότητος τῶν ἀρρένων εὑρίσκεται εἰς τὸ πλαίσιον τῶν τιμῶν 0,270 - 0,389 διὰ ποσοστοῦ $57,27\%$.

γ) "Οτι πέραν τῆς τιμῆς 0,569 τὰ ἀρρενα παύουν ἀντιπροσωπευόμενα.

δ) "Οτι ἡ τὰ θήλεα παριστῶσα καμπύλη εἰναι διφασικὴ τῆς πρώτης αἰχμῆς

τῆς καμπύλης, παρατηρουμένης εἰς τὸ πλαίσιον τῶν τιμῶν 0,450 - 0,479 (16,36%). καὶ τῆς ἑτέρας εἰς 0,570 - 0,599 (9,09%).

ε) "Οτι ἡ ζώνη μεγίστης συχνότητος τῶν θηλέων εὑρίσκεται εἰς τὸ πλαίσιον τῶν τιμῶν 0,390 - 0,509 διὰ ποσοστοῦ 50,90%.

στ) "Οτι ἀπὸ τῆς τιμῆς 0,570 καὶ πέραν ἀπαντοῦν μόνον θήλεα.

ΕΞΕΤΑΣΙΣ ΟΣΤΩΝ ΤΗΣ ΩΛΕΝΗΣ ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Ἐξ ἔκατέρου φύλου ἔξητάσθησαν 110 ὠλέναι, προερχόμεναι εἰς ἀτόμων διαφόρου ηλικίας, ἀνευρέθησαν δὲ ἐκ τῆς ἔξετάσεως ταύτης αἱ ἐν τῷ πίνακι IV ἀναγραφόμεναι τιμαῖ.

ΠΙΝΑΞ IV

Μυελικός δείκτης ὠλένης

Τιμαὶ	Ἄρρενα				Θῆλεα				
	X	η	$\chi_1 = \frac{x-0,440}{0,40}$	$\eta \cdot \chi_1$	$\eta \cdot \chi_1^2$	η	$\chi_1 = \frac{x-0,480}{0,40}$	$\eta \cdot \chi_1$	$\eta \cdot \chi_1^2$
0,260 - 0,299	5	-4	-20	80	2	-5	-10	50	
0,300 - 0,339	10	-3	-30	90	6	-4	-24	96	
0,340 - 0,379	16	-2	-32	64	11	-3	-33	99	
0,380 - 0,419	26	-1	-26	26	12	-2	-24	48	
0,420 - 0,459	29	0	0	0	19	-1	-19	19	
0,460 - 0,499	16	1	16	16	19	0	0	0	
0,500 - 0,539	3	2	6	12	15	1	15	15	
0,540 - 0,579	1	3	3	9	12	2	24	48	
0,580 - 0,619	4	4	16	64	5	3	15	45	
0,620 - 0,659					9	4	3	144	
Σύνολον	110		-67	361	110		-20	564	

$$\mu = 0,415 \pm 0,006$$

$$\mu = 0,472 \pm 0,008$$

$$\sigma = 0,068$$

$$\sigma = 0,090$$

$$\mu \cdot \pi = 0,006$$

$$\mu \cdot \pi = 0,009$$

$$\pi \cdot \pi = 0,004$$

$$\pi \cdot \pi = 0,006$$

$$\Sigma \kappa \mu = 16,38\%$$

$$\Sigma \kappa \mu = 19,06\%$$

$$t = 5,28$$

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΙΣ

Ἐκ τῆς στατιστικῆς ἀναλύσεως τῶν προκυψασῶν τιμῶν τοῦ μυελικοῦ δείκτου τοῦ δστοῦ τῆς ὠλένης ἀμφοτέρων τῶν φύλων συνάγομεν :

α) "Οτι τὸ ληφθὲν δεῖγμα ἥτο στατιστικῶς ἐπαρκές.

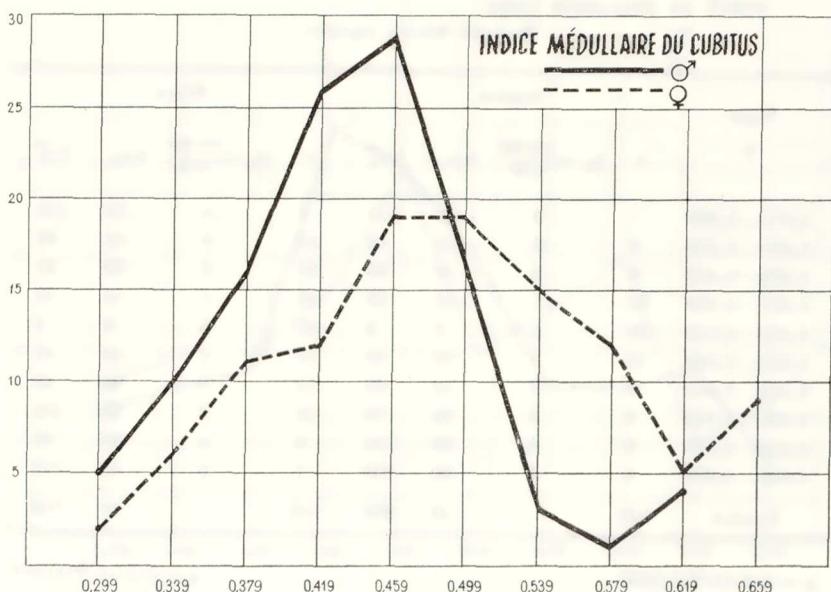
β) "Ότι αἱ εὑρεθεῖσαι τιμαὶ εἰναι ἀντιπροσωπευτικαὶ τοῦ συγόλου.

γ) "Ότι αἱ μεταξὺ τῶν δύο φύλων ὑπάρχουσαι μετρικαὶ διαφοραὶ ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν μυελικὸν δείκτην τῆς ὠλένης, ἐλεγχθεῖσαι διὰ τοῦ κριτηρίου τοῦ Student, εὑρέθησαν στατιστικῶς σημαντικαὶ εἰς τὰ ὄρια σημαντικότητος:

$$10^{-8} < P(5,28) < 10^{-7}$$

ἥτοι ἡ πιθανότης τοῦ «τυχαίου» συμβάματος εἰναι μικροτέρα τοῦ 1:10.000.000 καὶ μεγαλυτέρα τοῦ 1:100.000.000.

ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ

'Εκ τῆς ἀναλύσεως τῆς γραφικῆς παραστάσεως τοῦ μυελικοῦ δείκτου τῆς ὠλένης συνάγομεν :

α) "Ότι ἡ τὰ ἀρρενα παριστῶσα καμπύλη εἰναι μονοφασική, τοῦ μεγίστου ἀπαντωμένου εἰς τὸ πλαίσιον τῶν τιμῶν 0,420 - 0,459. 'Ἐν συνεχείᾳ ἡ καμπύλη ἀκολουθεῖ πορείαν φθίνουσαν διμαλῶς.

β) "Ότι ἡ ζώη μεγίστης συχνότητος τῶν ἀρρένων εὑρίσκεται εἰς τὸ πλαίσιον τῶν τιμῶν 0,300 - 0,499 διὰ ποσοστοῦ 88,18%.

γ) "Ότι ἡ τὰ θήλεα παριστῶσα καμπύλη ἐμφανίζει ἀνιοῦσαν πορείαν καὶ εἴτα ἔμπιπτουσα εἰς τὰ πλαίσια τῶν μεγίστων παρατηρηθεισῶν τιμῶν 0,420 - 0,499 καθίσταται ἐπίπεδος.

δ) "Οτι ή ζώνη μεγίστης συχνότητος τῶν θηλέων εύρισκεται εἰς τὸ πλαίσιον τῶν τιμῶν 0,340 - 0,579 διὰ ποσοστοῦ 80,0%.

ε) "Οτι πέραν τῆς τιμῆς 0,619 τὰ ἀρρενα παύουν ἀντιπροσωπευόμενα.

ΕΞΕΤΑΣΙΣ ΜΗΡΙΑΙΩΝ ΟΣΤΩΝ ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Ἐξ ἐκατέρου φύλου κεχωρισμένως ἔξητάσθησαν 110 μηριαῖα ὅστι, προερχόμενα ἐξ ἀτόμων διαφόρου ήλικεως, ἀνευρέθησαν δὲ ἐκ τῆς ἔξετάσεως ταύτης αἱ ἐν τῷ πίνακι V ἀναγραφόμεναι τιμαί.

ΠΙΝΑΞ V
φέμεναι τιμαί.

Μυελικός δείκτης μηριαίου

Τιμαί X	Ἄρρενα				Θήλεα			
	η	$\chi_1 = \frac{X-0,505}{0,30}$	$\eta \cdot \chi_1$	$\eta \cdot \chi_1^2$	η	$\chi_1 = \frac{X-0,505}{0,30}$	$\eta \cdot \chi_1$	$\eta \cdot \chi_1^2$
0,370—0,399	7	-4	-28	112	8	-4	-32	128
0,400—0,429	8	-3	-24	72	10	-3	-30	90
0,430—0,459	9	-2	-18	36	10	-2	-20	40
0,460—0,489	22	-1	-22	22	13	-1	-13	13
0,490—0,519	20	0	0	0	20	0	0	0
0,520—0,549	15	1	15	15	10	1	10	10
5,550—0,579	8	2	16	32	12	2	24	48
0,580—0,609	8	3	24	72	15	3	45	135
0,610—0,639	9	4	36	144	5	4	20	80
0,640—0,669	4	5	20	100	7	5	35	175
Σύνολον	110		19	605	110		39	719

$$\mu = 0,510 \pm 0,006$$

$$\mu = 0,515 \pm 0,007$$

$$\sigma = 0,070$$

$$\sigma = 0,076$$

$$\mu \cdot \pi = 0,006$$

$$\mu \cdot \pi = 0,007$$

$$\pi \cdot \pi = 0,004$$

$$\pi \cdot \pi = 0,004$$

$$\Sigma \kappa \mu = 13,72\%$$

$$\Sigma \kappa \mu = 14,75\%$$

$$t = 0,5505$$

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΙΣ

Ἐκ τῆς στατιστικῆς ἀναλύσεως τῶν προκυψασῶν τιμῶν τοῦ μυελικοῦ δείκτου τοῦ μηριαίου ὅστοι ἀμφοτέρων τῶν φύλων συνάγομεν:

α) "Οτι τὸ ληφθὲν δεῖγμα ἡτο στατιστικῶς ἐπαρκές.

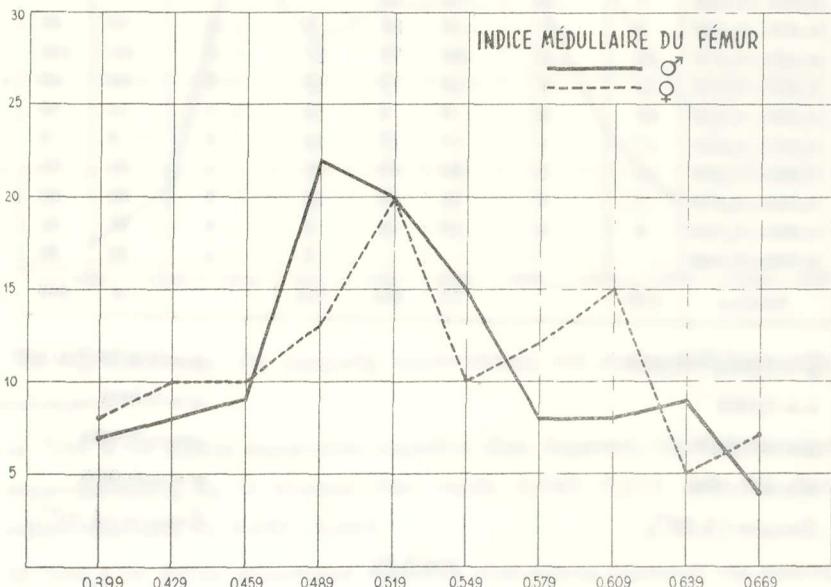
β) "Οτι αἱ εύρεσεῖσαι τιμαὶ εἶναι ἀντιπροσωπευτικαὶ τοῦ συνόλου.

γ) "Οτι αι μεταξύ των δύο φύλων ύπαρχουσαι μετρικαι διαφοραι οσον άφοραι εις τὸν μυελικὸν δείκτην τοῦ μηριαίου ὀστοῦ, ἐλεγχθεῖσαι διὰ τοῦ κριτηρίου τοῦ Student, εὑρέθησαν στατιστικῶς μὴ σημαντικαὶ, διότι αι διαπιστωθεῖσαι διαφοραι εὑρίσκονται ἐντὸς τῆς ζώνης τοῦ πιθανοῦ σφάλματος καὶ δὴ εἰς

$$0,58 < P(0,5505) < 0,59$$

ἥτοι ἡ πιθανότης τοῦ «τυχαίου» συμβάλματος εἶναι μικροτέρα τοῦ 0,59 καὶ μεγαλυτέρα τοῦ 0,58.

ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ

Ἐκ τῆς γραφικῆς παραστάσεως τοῦ μυελικοῦ δείκτου τοῦ μηριαίου ὀστοῦ συνάγομεν:

α) "Οτι ἡ τὰ ἄρρενα παριστῶσα καμπύλη ἐμφανίζεται μονοφασική τῆς μεγίστης τιμῆς ἀπαντωμένης εἰς τὰ πλαίσια τῶν τιμῶν 0,460 - 0,484 εἴτα αὕτη ἀκολουθεῖ πορείαν φθίνουσαν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἡττον δμαλήν.

β) "Οτι ἡ τὰ θήλεα παριστῶσα καμπύλη εἶναι διφασική, τῆς πρώτης μεγίστης τιμῆς ἐμφανιζόμενης εἰς τὰ πλαίσια τῶν τιμῶν 0,490 - 0,519 καὶ τῆς ἔτερας εἰς 0,580 - 0,609.

ΕΞΕΤΑΣΙΣ ΟΣΤΩΝ ΤΗΣ ΚΝΗΜΗΣ ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Ἐξ ἑκατέρου φύλου κεχωρισμένως ἐξητάσθησαν 110 ὀστά τῆς κνήμης προερ-

χόμενα ἐξ ἀτόμων διαφόρου ήλικειας, ἀνευρέθησαν δὲ ἐκ τῆς ἐξετάσεως ταύτης αἱ ἐν τῷ πίνακi VI ἀναγραφόμεναι τιμαὶ.

ΠΙΝΑΞ VI

Μυελικὸς δείκτης κνήμης

Τιμαὶ X	Ἄρρενα				Θῆλεα			
	η	$\chi_1 = \frac{X-0,540}{0,40}$	$\eta \cdot \chi_1$	$\eta \cdot \chi_1^2$	η	$\chi_1 = \frac{X-0,580}{0,40}$	$\eta \cdot \chi_1$	$\eta \cdot \chi_1^2$
0,360—0,399	1	-4	-4	16			-12	48
0,400—0,439	4	-3	-12	36	3	-4	-51	153
0,440—0,479	19	-2	-38	76	17	-3	-24	48
0,480—0,519	15	-1	-15	15	12	-2	-14	14
0,520—0,559	29	0	0	0	14	-1	0	0
0,560—0,599	17	1	17	17	14	0	21	21
0,600—0,639	15	2	30	60	21	1	30	60
0,640—0,679	7	3	21	63	15	2	27	81
0,680—0,719	3	4	12	48	9	3	20	80
0,720—0,749					5	4		
Σύνολον	110		11	331	110		-3	505

$$\mu = 0,544 \pm 0,006$$

$$\mu = 0,578 \pm 0,007$$

$$\sigma = 0,069$$

$$\sigma = 0,085$$

$$\mu \cdot \pi = 0,006$$

$$\mu \cdot \pi = 0,008$$

$$\pi \cdot \pi = 0,004$$

$$\pi \cdot \pi = 0,005$$

$$\Sigma \kappa \mu = 12,68\%$$

$$\Sigma \kappa \mu = 14,70\%$$

$$t = 3,31$$

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΙΣ

Ἐκ τῆς στατιστικῆς ἀναλύσεως τῶν προκυψασῶν τιμῶν τοῦ μυελικοῦ δείκτου τοῦ δστοῦ τῆς κνήμης ἀμφοτέρων τῶν φύλων συνάγομεν:

α) "Οτι τὸ ληφθὲν δεῖγμα ἡτο στατιστικῶς ἐπαρκές.

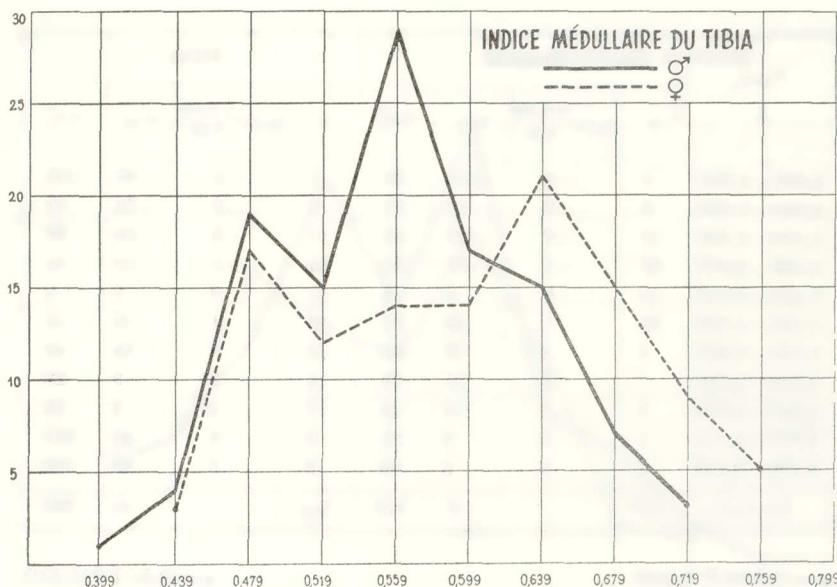
β) "Οτι αἱ εὐρεθεῖσαι τιμαὶ εἰναι ἀντιπροσωπευτικαι τοῦ συνόλου.

γ) "Οτι αἱ μεταξὺ τῶν δύο φύλων ὑπάρχουσαι μετρικαι διαφοραι δύο ἀφορᾶ εἰς τὸν μυελικὸν δείκτην τῆς κνήμης, ἐλεγχθεῖσαι διὰ τοῦ κριτηρίου τοῦ Student, εὑρέθησαν στατιστικῶς σημαντικαι

$$10^{-5} < P(4,18) < 10^{-4}$$

ἥτοι ἡ πιθανότης τοῦ «τυχαίου» συμβάματος εἰναι μικροτέρα τοῦ 1:10.000 καὶ μεγαλυτέρα τοῦ 1:100.000.

ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ

Έχ της άναλυσεως της γραφικής παραστάσεως τού μυελικού δείκτου της κνήμης συνάγομεν:

- α) "Ότι ή τὰ ἀρρενα παριστῶσα καμπύλη εἶναι διφασική, της πρώτης μεγίστης τιμῆς παρατηρουμένης εἰς τὰ πλαίσια τῶν τιμῶν 0,440 - 0,479 καὶ της δευτέρας οὕσης σημαντικότερας εἰς 0,520 - 0,559.
- β) "Ότι ή τὰ θήλεα παριστῶσα καμπύλη εἶναι ἐπίσης διφασική, της πρώτης μεγίστης τιμῆς παρατηρουμένης εἰς τὸ αὐτὸ μετὰ τῶν ἀρρένων πλαίσιον καὶ της δευτέρας εἰς τὸ πλαίσιον τῶν τιμῶν 0,600 - 0,639.
- γ) "Ότι εἰς τὸ πλαίσιον τῶν τιμῶν 0,520 - 0,599, τὰ ἀρρενα ἀντιπροσωπεύονται διὰ τού ποσοστού 41,81% ἔναντι 25,45% τῶν θηλέων.
- δ) "Ότι πέραν της τιμῆς 0,720 τὰ ἀρρενα παύουν ἀπαντώμενα.
- ε) "Ότι τιμαὶ μικρότεραι τῶν 0,400 ἀπαντοῦν μόνον ἐπὶ ἀρρένων.

ΕΞΕΤΑΣΙΣ ΟΣΤΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΟΝΗΣ ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Έξ έκατερου φύλου κεχωρισμένως ἐξητάσθησαν 110 δύτες της περόνης προερχόμενα ἐξ ἀτόμων διαφόρου ήλικεως, ἀνευρέθησαν δὲ ἐκ της ἐξετάσεως ταύτης αἱ ἐν τῷ πίνακι VII ἀναγραφόμεναι τιμαὶ.

ΠΙΝΑΚΑΣ VII

Μυελικός δείκτης περόνης

Τιμαλ X	Άρρενα				Θήλεα			
	η	$\chi_1 = \frac{X-0,500}{0,40}$	$\eta \cdot \chi_1$	$\eta \cdot \chi_1^2$	η	$\chi_4 = \frac{X-0,500}{0,40}$	$\eta \cdot \chi_4$	$\eta \cdot \chi_4^2$
0,320—0,359	6	-4	-24	96	7	-4	-28	112
0,360—0,399	8	-3	-24	72	8	-3	-24	72
0,400—0,439	13	-2	-26	52	17	-2	-34	68
0,440—0,479	22	-1	-22	22	14	-1	-14	14
0,480—0,519	15	0	0	0	12	0	0	0
0,520—0,559	25	1	25	25	19	1	19	19
0,560—0,599	9	2	18	36	12	2	24	48
0,600—0,639	7	3	21	63	3	3	9	27
0,640—0,679	3	4	12	48	2	4	8	32
0,680—0,719	1	5	5	25	8	5	40	200
0,720—0,759	1	6	6	36	8	6	48	288
Σύνολον	110		-9	475	110		48	880

$$\mu = 0,496 \pm 0,008$$

$$\mu = 0,517 \pm 0,010$$

$$\sigma = 0,083$$

$$\sigma = 0,111$$

$$\mu \cdot \pi = 0,008$$

$$\mu \cdot \pi = 0,010$$

$$\pi \cdot \pi = 0,005$$

$$\pi \cdot \pi = 0,006$$

$$\Sigma \kappa \mu = 16,73\%$$

$$\Sigma \kappa \mu = 21,47\%$$

$$\Sigma \kappa \mu = 12,88\%$$

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΙΣ

Έχει της στατιστικής άναλυσεως τῶν προκυψασῶν τιμῶν τοῦ μυελικοῦ δείκτου τοῦ δύτοῦ τῆς περόνης ἀμφοτέρων τῶν φύλων συνάγομεν :

α) "Οτι τὸ ληφθὲν δεῖγμα ἔτο στατιστικῶς ἐπαρκές.

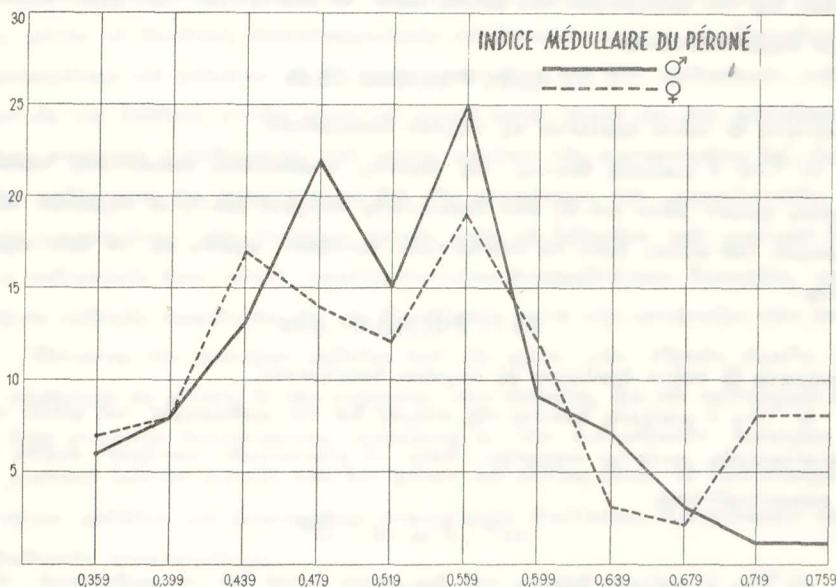
β) "Οτι αἱ εὑρεθεῖσαι τιμαὶ εἶναι ἀντιπροσωπευτικαὶ τοῦ συνόλου.

γ) "Οτι αἱ μεταξὺ τῶν δύο φύλων ὑπάρχουσαι μετρικαὶ διαφοραὶ ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν μυελικὸν δείκτην τῆς περόνης, ἐλεγχθεῖσαι διὰ τοῦ κριτηρίου τοῦ Student, εὑρέθησαν στατιστικῶς μὴ σημαντικαί, διότι αἱ διαπιστωθεῖσαι διαφοραὶ εὑρίσκονται ἐντὸς τῆς ζώνης τοῦ πιθανοῦ σφάλματος καὶ δὴ εἰς

$$0,11 < P(1,557) < 0,12$$

γῆτοι ἡ πιθανότης τοῦ «τυχαίου» συμβάματος εἶναι μικροτέρα τοῦ 0,12 καὶ μεγαλυτέρα τοῦ 0,11.

ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ

Έκ της χναλύσεως της γραφικής παραστάσεως τοῦ μυελικοῦ δείκτου τῆς περόνης συνάγομεν :

α) "Οτι ἡ τὰ ἅρρενα παριστῶσα καμπύλη ἀκολουθεῖ ἀνιοῦσαν πορείαν ἀπὸ τῆς ἐλαχίστης παρατηρηθείσης τιμῆς μέχρι τοῦ πλαισίου τῶν τιμῶν 0,440 - 0,479 ὁπότε αὕτη λαμβάνει τὴν πρώτην μεγίστην τιμήν. Ἀκολούθως αὕτη λαμβάνει τὴν δευτέραν μεγίστην τιμὴν εἰς τὸ πλαισίον 0,520 - 0,559 καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀκολουθεῖ πορείαν φθίνουσαν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ὀρμαλήν.

β) "Οτι ἡ τὰ θήλεα παριστῶσα καμπύλη ἔμφανίζει τρεῖς αἰχμάς, ἐκ τῶν ὅποιων ἡ μὲν πρώτη εὑρίσκεται εἰς τὸ πλαισίον 0,400 - 0,439, ἡ δὲ δευτέρα εἰς τὸ πλαισίον τῶν τιμῶν 0,520 - 0,559. Ἐν συνεχείᾳ ἡ καμπύλη ἀκολουθεῖ φθίνουσαν πορείαν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ὀρμαλήν μέχρι τοῦ πλαισίου 0,640 - 0,679, ὁπότε καὶ λαμβάνει ἐκ νέου ἀνιοῦσαν πορείαν, σχηματίζουσα τὴν τρίτην αἰχμὴν εἰς τὸ πλαισίον τοῦ 0,680 - 0,719.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Έκ τῶν μέχρι τοῦδε ἀναγραφέντων καὶ συμφώνως πρὸς τὴν στατιστικὴν ἀνάλυσιν 220 σκελετῶν, προερχομένων ἐκ τῶν δύο φύλων, συνάγομεν, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν σημασίαν τοῦ μυελικοῦ δείκτου διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ φύλου, τὰ ἔξης.

1) "Οτι ο μυελικός δείκτης του μηριαίου όστού ούδεμίαν ἀπολύτως κέντηται σημασίαν διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ φύλου, διότι τὸ στατιστικὸν κριτήριον εὑρέθη εἰς τὰ ὅρια σημαντικότητος:

$$0,58 < P(0,5505) < 0,59$$

πιθανώτατα δὲ τοῦτο ὀφείλεται εἰς τυχαίαν διακύμανσιν.

2) "Οτι ο μυελικός δείκτης τῆς περόνης, στερούμενος οὐσιαστικῆς πρακτικῆς σημασίας, μικρὰν μόνον καὶ δὴ ἀπὸ θεωρητικῆς ἀπόψεως κέντηται σημασίαν διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ φύλου, διότι τὸ στατιστικὸν κριτήριον εὑρέθη εἰς τὰ ὅρια σημαντικότητος:

$$0,11 < P(0,1557) < 0,12$$

πιθανώτατα δὲ τοῦτο ὀφείλεται εἰς τυχαίαν διακύμανσιν.

3) "Οτι ο μυελικός δείκτης τῆς κνήμης διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ φύλου κέντηται στατιστικῶς μεγίστην σημασίαν, διότι τὸ στατιστικὸν κριτήριον εὑρέθη εἰς τὰ ὅρια σημαντικότητος:

$$10^{-5} < P(4,18) < 10^{-4}$$

4) "Οτι ο μυελικός δείκτης τοῦ βραχιονίου όστοῦ διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ φύλου κέντηται δόμοιως μεγίστην σημασίαν, διότι τὸ στατιστικὸν κριτήριον εὑρέθη εἰς τὰ ὅρια σημαντικότητος:

$$10^{-6} < P(4,55) < 10^{-5}$$

5) "Οτι ο μυελικός δείκτης τῆς ὠλένης διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ φύλου κέντηται μεγίστην σημασίαν, καὶ μάλιστα ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὅψιν ὅτι τὸ στατιστικὸν κριτήριον εὑρέθη εἰς τὰ ὅρια σημαντικότητος:

$$10^{-7} < P(5,28) < 10^{-6}$$

6) "Οτι ο μυελικός δείκτης τῆς κερκίδος διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ φύλου κέντηται μεγίστην σημασίαν, διότι τὸ στατιστικὸν κριτήριον εὑρέθη εἰς τὰ ὅρια σημαντικότητος:

$$P(6,69) < 10^{-9}$$

Ἐκ τῆς ἀνακεφαλαιώσεως τῶν τελικῶν συμπερασμάτων καταδεικνύεται ἀναμφιρήστως, ὅτι ἡ ἔξακρίβωσις τοῦ φύλου ἐκ τοῦ μυελικοῦ δείκτου τοῦ βραχιονίου όστοῦ τῆς ὠλένης, τῆς κερκίδος καὶ τῆς κνήμης εἶναι λίαν εὐχερής, ἀρκούντως δὲ δύσκολος καὶ ἀμφίβολος ἐκ τοῦ μυελικοῦ δείκτου τοῦ μηριαίου όστοῦ καὶ τῆς περόνης, ἢν καὶ φρονοῦμεν ὅτι καὶ οὕτος, ἢν δὲν ὀφείλεται εἰς τυχαίαν διακύμανσιν, δύναται νὰ ἀποδώσῃ, ἐὰν παραλλήλως πρὸς αὐτὸν ἀναζητηθοῦν καὶ τὰ ὑπόλοιπα μορφολογικὰ γνωρίσματα τοῦ φύλου ἐφ' ἐνὸς ἐκάστου ἐξ αὐτῶν καὶ δὴ τοῦ μηριαίου, ἀτινα ἐίναι ἀρκούντως ἔμφανη καὶ ἐν πολλοῖς λίαν πειστικά.

Έκ τῶν ἀνατέρω ἀναγραφέντων ἐμφαίνεται ἀριδήλως, ὅτι ἡ ἐπινοηθεῖσα ὑφὴ ἥμῶν μέθοδος εἶναι σημαντικὴ καὶ ἀποτελεῖ σπουδαιότατον ἱατροδικαστικὸν εὑρημα, ὅπερ μέλλει νὰ βοηθήσῃ ἀποτελεσματικῶς καὶ ἀσφαλῶς τοὺς μὲ τὴν Ἰατροδικαστικὴν ἀσχολουμένους καὶ μάλιστα εἰς ἣν περίπτωσιν οὗτοι διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ φύλου ἔχουν εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῶν μόνον τὰ μακρὰ δοτᾶ. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἀνευρέσεως ὁλοκλήρου σκελετοῦ ὁ καθορισμὸς τοῦ φύλου κατόπιν τῆς προτεινομένης ὑφῆς ἥμῶν μεθόδου καθίσταται ἔτι ἀσφαλέστερος διὰ τῆς συγκρίσεως τῶν μορφολογικῶν ἀνατομικῶν γνωρισμάτων τῶν διαφόρων δοτῶν πρὸς τὰ δεδομένα τοῦ μυελικοῦ δείκτου, ὅπερ στοιχεῖν ἀναμφιλέκτως προκύπτει ἐκ τῶν ἀνευρεθεῖσῶν διαφόρων τιμῶν τοῦ μυελικοῦ δείκτου μεταξὺ τῶν δύο φύλων καὶ αἴτινες εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα ἀκριβεστάτων μεθόδων καὶ ἐπισταμένων στατιστικῶν ἀναλύσεων, ἐλεγχθεῖσῶν καὶ ἐπακριβωθεῖσῶν ποικιλοτρόπως.

(Ἐκ τοῦ Ἐργαστηρίου τῆς Ἰατροδικαστικῆς καὶ Τοξικολογίας Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.
Διευθυντής : δ Καθηγητὴς Κωνστ. Ἐμμ. Ἡλιάκης).

S U M M A R Y

The estimation of the individual sex relied on the basis of the skeleton has been till hitherto one of the most difficult problems which the jurisprudence is to be faced with whenever the discovered bones belong to those which do not render reliable anatomical markings or possess absolutely none of the anatomical characteristics of the sex.

This hindrance particularly occurs when ever long bones are found such the human humerus, the radius, the femur, the tibia and the fibula, or a few of the afore mentioned bones, some of which especially may perchance belong to different individuals.

The authors concerned for the discovery of an exact and exacting method in their work for the investigation of individual sex, searched primarily for new experimental processes using thus the medullary-index, i.e., the correlation of the *minimum diameter* of the medullary lumen of each individual long bone in relation to the *minimum diameter* after a dissection of the bone to a level that transverses the mid distance of the diaphysis and corresponding to its minimum perimeter. For their objective

the authors in their study utilized skeletons that were derived from human subjects of known age and sex; and the material were offered from the Bone - Preservatory of the Byron Cemetery in Athens.

The results and conclusions that are derived from this study are analyzed and correlated statistically. In this study were examined the humerus and radius, the ulna and femur, the tibia and the fibula of both sexes.

Detailed tables and illustrative schemes accompany the present study as well as statistical calculations and analyses of the derived conclusions of each separate of the findings.

On the basis of their derived conclusions the authors have stated that the medullary - indexes of the femur and fibula are deprived of any significant value to be relied upon for the determination of the concerned individual sex.

On the contrary the authors emphasize the high significance which the medullary indexes possess of the tibia, the humerus, the radius and ulna in their attempt to determine the individual sex.

The authors finally find their discussed method which they originally describe for the first time in the medical literature as a method of simplicity and accurately exact and on the other hand possessing in its final analysis and interpretation not only a practical but a further theoretical aspect and interest.

The authors contribute in their treatise a new element, exceedingly of value in its interest and simple but altogether original for the determination of the individual sex.

(From the Research Laboratory of the Department of Jurisprudence and Toxicology of the University of Athens, School of Medicine, Athens, Greece).

*

‘Ο ‘Ακαδημαϊκός κ. Κων. Χωρέμης, ἀνακοινῶν τὴν ὡς ἄνω μελέτην, εἶπε τὰ ἔξης:

‘Η ἔξακριβωσις τοῦ φύλου ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ σκελετοῦ ὑπῆρξεν ἀνέκαθεν ἀπὸ τὰ πλέον δυσχερῆ προβλήματα τὰ δύοτα ἀντιμετωπίζει ὁ ‘Ιατροδικαστὴς δοσάκις τὰ ἀνευρεθέντα διτὰ ἀνήκοντα εἰς ἐκεῖνα ἀτιτά δὲν παρέχοντα σαφῆ ἀνατομικὰ γνωρίσματα ἢ οὐδὲν ἀπολύτως ἀνατομικὸν γνώρισμα τοῦ φύλου. Τοῦτο συμβαίνει ἰδιαιτέρως ἐπὶ ἀνευρέσεως μόνον μακρῷ διστῶν ὡς εἶναι τὸ βραχιόνιον, ἢ κερκίς, ἢ ὠλέηνη, τὸ μη-

ριαῖον, ἡ κυρήμη καὶ ἡ περόνη ἥ ἔντα μόνον ἐξ αὐτῶν, ἅτινα μάλιστα δύνανται νὰ ἀνήκουν καὶ εἰς διάφορα ἀτομα.

Οἱ συγγραφεῖς, ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὴν ἀνεύρεσιν ἀκριβοῦς μεθόδου ἐξακριβώσεως τοῦ φύλου, ἀνεζήτησαν νέους τρόπους πειραματικῆς διερευνήσεως, χρησιμοποιήσαντες τὸν μυελικὸν δείπτην, τούτεσπι τὴν σχέσιν τῆς ἐλαχίστης διαμέτρου τῆς διαφύσεως ἑκάστου μακροῦ δόστοῦ πρὸς τὴν ἐλαχίστην διάμετρον τοῦ μυελικοῦ αὐλοῦ, κατόπιν προηγούμενου καθορισμοῦ τῆς ἐξωτερικῆς περιμέτρου τοῦ δόστοῦ. Πρὸς τοῦτο ἐχρησιμοποίησαν σκελετούς, προερχομένους ἐξ ἀτόμων γνωστῆς ἡλικίας καὶ φύλου, τὸ σχετικὸν δὲ ὄλικὸν προέρχεται ἐκ τοῦ δοτεοφυλακίου τοῦ Νεκροταφείου Βύρωνος. Τὰ προκύψαντα συμπεράσματα ἀνάγονται καὶ ἀξιολογοῦνται στατιστικῶς.

Ἐξητάσθησαν τὰ βραχιόνια, αἱ κερκίδες, αἱ ὠλέναι, τὰ μηριαῖα, αἱ κυνῆμαι καὶ αἱ περόναι ἀμφοτέρων τῶν φύλων.

Δεπτομερεῖς πίνακες καὶ παραστατικὰ σχήματα συνοδεύουν τὴν ἐργασίαν ὡς καὶ στατιστικὸν ὑπολογισμὸν καὶ ἀγαλύσεις τῶν προκυνπόντων ἑκάστοτε ενδημάτων. ^{*}Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προισμάτων τούτων οἱ συγγραφεῖς ἀποφαίνονται, ὅτι οἱ μυελικοὶ δεῖχται τοῦ μηριαίου καὶ τῆς περόνης στεροῦνται οὐσιαστικῆς σημασίας διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ φύλου.

^{*} Αντιθέτως κέκτηνται μεγίστην σημασίαν οἱ μυελικοὶ δεῖχται τῆς κυνήμης, τοῦ βραχιονίου, τῆς ὠλένης καὶ τῆς κερκίδος. Συνεπῶς οὗτοι δύνανται νὰ χρησιμοποιηθοῦν διὰ τὴν ἐξακριβώσιν τοῦ φύλου.

Οἱ συγγραφεῖς πιστεύουν, ὅτι ἡ ὁπλὴ αὐτῶν ἐπιτοηθεῖσα μέθοδος εἶναι ἀπλῆ καὶ ἀσφαλῆς καὶ διὰ πρώτην φορὰν περιγράφεται εἰς τὴν διεθνῆ βιβλιογραφίαν, πλὴν δὲ τῆς πρακτικῆς αὐτῆς σημασίας κέκτηται καὶ θεωρητικήν.

Οὕτω παρέχεται ἐν νέον στοιχεῖον λίαν ἐνδιαφέρον, ἀπλοῦν ἀλλὰ καὶ πρωτότυπον διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ φύλου.

ΣΤΡΩΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑ. — Τὰ τυρρήνια στρώματα εἰς τὴν νησῖδα Ἀρμάθιαν (περιοχῆς Κάσου), ὑπὸ Κ. Ἀραπλιώτη*. Ἀνεκοινώθη ὑπὸ τοῦ κ. Μαξ. Κ. Μητσοπούλου**.

Συνεχίζοντες τὰς μελέτας ἡμῶν ἐπὶ τῶν νεογενῶν καὶ πλειστοκαινικῶν σχηματισμῶν τῆς Ἑλλάδος ἐπεσκέφθημεν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον κατὰ τὸ παρελθόν

* C. ANAPLIOTIS, Les couches à Strombes à l' île Armathia (région de Cassos).

** Ἀνεκοινώθη κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 24 Ιανουαρίου 1963.